

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.

Egy évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Félre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyitlertéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A király mondta...

Kolozsvár, szept. 25.

Van Bécsben egy újság, a mely csak hétfői napokon jelenik meg és külső sulyt fektet arra, hogy tudósításai egészen eredetiek és mindenestore hatásosak legyenek. Az mellesleg, igazak-e, vagy nem. A fődolog az, hogy legalább huszonnégy óra hosszúságú beszéteknek magukról. Így aztán a derék lap egyáltalán nem válogatás a forrásokban, a honnan értesülései kerülnek.

Tegnap egyik táviratunk hirt adott egy beszélgetésről, mely — a kérdéses bécsi lap szerint — az oláh király és Slavici között folyt volna le. Ez utóbbi uraság Erdélyből származott át Oláhországba. Nálunk izgatásokkal kereste kényerét; de a bíróságok sokat háborgattak a Liga szubvenciójának élvezésében. Végre ráunt a zavartatásokra és Bukarestbe költözött. Azóta onnan döngött a magyar államigazgatás bástyáját.

A bécsi lap, a mely „Montagsblatt“ névre hallgat, azt újságolja, hogy Károly király egy udvari ebédén, melyre Slavici is hivatalos volt, azt mondta volna ennek az urnak, hogy ő (az oláh felség) nem ismer magyar királyt, csak osztrák császárt és hogy „császári barátját“ ő meglátogatná akárhol, csak magyar területen nem. Még azt is hozzátette volna Károly király, hogy ebből a nézetből titkot nem akar csinálni.

Bajos hitelt adunk ennek a híreknek.

Okunk van feltételezni, hogy Károly király intelligens, művelt ember. Csupán a foglalkozásánál fogva oláh, eredeténél és tanultságánál fogva azonban német és elég jó családból is származik, ahoz, hogy föltenünk kelljen ő Felségéről először azt, hogy megválogatja a vendégeit és nem keveredik annyira korpa közé, a mint Slavici ur elhíthetni akarná, másodszor pedig azt, hogy durván ostoba nyilatkozatokat nem reszkíroz, még ebéd közben sem.

És ha már ő Felsége intelligens és hozzá még bizonyára okos férfiú is, hogyan tehetett volna olyan kijelentést, mely által perhorreszkálja, ugyszólván lenézi I. Ferencz Józsefet, mint magyar királyt! Ki hihetné el, hogy nem is annyira az oláh király, hanem Hohenzollern Károly herceg — képes enne ily mértéktelenül megfedkezni

a köteles tiszteletéről, melylyel uralkodónak tartozik.

Nem, — Hohenzollern Károly nem mondta, nem is mondhatta azt, a mit a „Montagsblatt“ állít.

Azt azonban szívesen elhiszük, hogy e szenzációs közlésben nem a bécsi lap hazudik; hanem Slavici ur. Nem első, de talán nem is a legnagyobb hazugság ez, mindazok között, melyek Slavici és kompánistái után nyilvánosságra jutnak. És nincsen abban semmi meglepő, hogy az Erdélyből kibolygatott agitátor szemérmelensége odáig megy, hogy hazája királyának személyét is belekeveri hazudásaiba, a mikkel az oláhság műveletlen tömegében hangulatot igyekszik teremteni a magyar állam ellen.

Mindazonáltal mégis fektetünk anynyi sulyt a bécsi közleményre, hogy erőlyes megczáfolását sürgősen követeljük. Ilyesminek nem szabad czáfolatlanul megtorlás nélkül maradnia, ha még olyan abszurdum is. Egyfelől azért, mert ezek a hazugságok mentől képtelenebbek, annál nagyobb hatást szoktak gyakorolni a tudatlan köznépre. Másfelől pedig azért, mert Románia királyának semmiesetre sem tűrheti el, hogy nevével, méltóságával így visszaéljenek. És hogy ha hajlandó is volna erre a türelemre, — a mikülgykormányunknak okvetlenül meg kell magyaráznia a bukaresti felségnek, hogy a fennforgó viszonyok közt ezt nem teheti meg.

A delegációk még együtt vannak. A magyar delegáció tagjainak kötelelességük, hogy ez ügyben kérdést intézzenek Kálnoky grófhhoz.

Mi várjuk a kérdést és az erre adandó választ. És mindenestore számmon fogjuk tartani, hogy megkapjuk-e és milyen módon kapjuk meg az elmaradhatlan czáfolatot!

R.

A czárt szélhűdés érte.

Budapest, szept. 24.

A minden oroszok hatalmas czárja, a ki korlátlanul uralkodik milliók felett, sápadtan, beteg, félig megbénultan fekszik a spálai kastélyban.

Sulyos beteg és úgy lehet, maholnap beáll a katasztrófa.

III. Sándor czárt szélhűdés érte. Szélhűdés érte oly mértékben, hogy egész jobb-aldala megbénult.

És az óriási test, melyben olyan kolosszális erő lakozott, meg van törve. A beteg körül aggódva állanak a czári család tagjai és remegve várják, mit hoz a holnap, vagy mit hoz a következő pillanat. Mert már a következő pillanatban újabb szélhűdés érheti Oroszország hatalmas urát.

III. Sándor tudvalegyőleg már hosszú idő óta betegeskedik. Van már egy éve. — Eleinte csak igen jelentéktelen idegességről beszéltek, azután influenzáról, majd megkönyű vesebajról, mely az influenza következményeként maradt meg. Hetekkel ezelőtt iruk, hogy a czár állapota igen aggasztó, — mert III. Sándor sulyos idegben szenved, és néha tör-zuz, rombol s úgy viselkedik, mint egy tébolyodott.

Pár héttel ezelőtt hívták hozzá Sacharjin doktort, a legkiválóbb orosz orvosok egyikét. Az ő tanácsára történt most, hogy III. Sándor elment Spálába tüdlni.

Az uton történt, hogy a czárt szélhűdés érte. S mikor a spálai kastélyhoz ért, úgy kellett már kiemelni a kocsiból. Ő maga nem volt képes megmozdulni. Megbénult.

Igazán tragikus sors az övé. Darab idő óta csapásra csapás éri. Ő maga megbetegszik, a nihilisták folytonos merénylete következtében idegbajos lett neje is, egyik fia tüdővészben szenved, a másik fia a trónörökös pedig minden áron nöl akarja venni a hesszeni herceg-kisasszonyt, ámbár atyja ellenzi e frigvet.

Anyai bajt valóban nehezen viselhetett el, még olyan herkulesi erejű ember is, mint a milyen III. Sándor.

Pétervárot aggódva, félve beszélnek az emberek arról a legújabb katasztrófáról, mely a császári családot érte. Sugdosva mondják egymásnak:

— A fehér czár beteg!

Pétervári levelezők a következőket telegrafálják a lapoknak, az osztrák határig postán küldve táviratát, minthogy az orosz táviróhivatalnak nem továbbították volna azt:

Pétervár, szept. 22.

III. Sándor czárt Spálába utaztában szélhűdés érte. Állapota igen aggasztó, minthogy egész jobbaldala megbénult. A család tagjai mellette vannak. Katasztrófától félnek. Az orvosok attól tartanak, hogy a beteg újabb szélhűdés éri.

A baj akkor történt, mikor a czár Bjalojevól kocsin ment Spálába. A kocsiból már nem volt képes kiszállni. Ugy kellett őt kiemelni belőle.

Pétervárot gyorsan elterjedt a baj híre ámbár a lapoknak szigorúan megtiltották, hogy csak egy szót írjanak az esetről. Sokan arról beszélnek, hogy a czár merényletnek esett áldozatul, mert nem akarják elhinni, hogy III. Sándor csakugyan szélhűdés következtében fekszik betegben.

Ily körülmények között — úgy hiszszük — szó se lehet róla, hogy a czári család Livádiaa költözzék át, a mit a jövő hétre terveztek.

A bajt kétségkívül siettetie az a vizsá-

kodás a mely most a czár családjában uralkodik s a melyről a Nova Reforma című krakkói lap a következőket jelenti:

A czár a leghatározottabban ellenzi, hogy fia, a trónörökös nöl vegye Alix hesszeni hercegnőt.

A trónörökös azonban szerelmes a hercegnő kisasszonyba és kijelentette atyjának, — hogy inkább lemond a trónról, de nöl akarja Alix hercegnőt.

A czárt rendkívül felháborította fiának ez az ellenkezése. Annyira felbőszült ellene, hogy látni sem akarja.

Alexandrovics György nagyhercegnék, a czár másodszülött fiának, menten táviratokat is, hogy a trónörökös kijelentése következtében azonnal térjen vissza a rezidenziába. Alexandrovics György azonban nem tehet eleget ennek a felhívásnak, mert utaztában meghűlt, úgy, hogy most nagyon beteg fekszik Abas-Tumanban.

A hűlés következtében a fiatal nagyherceg tüdőbaja igen komolyra fordult el annyira, hogy dr. Sacharjint hívták hozzá.

A krakkói Czás szintén úgy értesül, hogy a czár nagyon beteg. E lap a következőket jelenti Pétervárról:

A czár állapota igen aggasztó. Spálába megérkezve, oly gyöngének érezte magát, hogy a kocsiból ki kellett emelni.

*

Egy tudósítónk ma este fölkereste De Basili Sándor urat, Oroszország budapesti főkonzulját, Andrássy-uti magánlakásán.

Tudósítónk elmondotta a hozzánk érkezett pétervári telegramm tartalmát és megkérdezte a főkonzult, kapott-e ő is hírt az orosz czárt éri balesetről?

A főkonzul azt válaszolta:

— E pillanatig semmiféle hivatalos jelentést se kaptam!

Aztán hozzátette,

— Nem is tudom, a hir hogyan támadt. Én a magam részéről nem is tartom valószínűnek, annyira nem, hogy színházba készülnék menni, a mit pedig bizonyára nem tennék meg, ha a czár aggasztóan beteg volna!

A budapesti orosz főkonzul kijelentésével ellentétben, Bécsből azt telefonálja nekünk tudósítónk, hogy az ottani orosz nagykövetséghez érkezett jelentések szerint a czár tényleg igen beteg.

A thuzséri tragédia és a kormány.

A belügyminiszter felszólításának, hogy a szerencsétlen Salamon Ella haláláról kimerítő és sürgős jelentést terjesszenek föl, Józsa Endre dr. megyei főorvos, az országos közegészségügyi tanács tagja, ma tett eleget. A terjedelmes jelentést Kállay András főispán személyesen vitte föl Hieronyminak.

A bontási jegyzőkönyv tartalma mely

titok. Minden ezt illető információ-adást a vizsgálobíró megtiltott.

Józsa Endre dr.-nak rendkívül érdekes jelentése szóról-szóra a következő:

Nagym. Belügyminiszter Ur!

Én a lefolyt két év alatt az elhalálozott kisasszony édes atyjának, Salamon Tódor urnak házához, többször lettem mint tanácskozó orvos, meghívja és így volt alkalmam az elhunyt betegségről és annak kórelőzményeiről tájékozódni és gyógykezelésében részt venni.

Az elhalt kisasszony, ki huszankét éves volt, már számos évek óta folyton fokozódó és nagymérvű idegességben szenvedett és már a múlt évben a család előtt, beható észlelet alapján, azon lehangoló nyilatkozatot tettem, hogy a véredény-rendszernek folyton rendetlen beidegzése folytán a rögtöni halál, bármely perczben, minden ok nélkül is bekövetkezik.

Hogy a nagyfokú idegesség milyen tünetekben nyilvánult, noha azok a család és környezete erkölcsére a legkisebb árnyékot sem vetik, nem érzem magamat jogosultnak köztudomásra hozni.

Egy epizódot betegségeiből azonban elmondok a mely alkalmas világot vetni azon kérdésre, hogy Salamon Ellának a hipnózis következtében kellett-e elhalnia, vagy nem? Az elhalt már régóta gyakori és hosszantartó főfájásban szenvedett. A múlt évben egy ilyen roham alkalmával lettem hiva hozzá. Ekkor a kinok már mintegy két hét óta tartottak, melyeknek szünete nem volt. Ezen idő alatt a beteg egyáltalán nem evett és ha valamely táplálékot magához venni megkísérelt, azt azonnal kihányta. Fájdalmait a legkisebb viláosság is fokozta, így, hogy a beteg az állandóan és teljesen besötétített szobában csak gyenge világításnál vizsgálhattam meg. A folytonos, velőthasító ketheti jagatás jelenlétében után hangtalanul vált. Kinjai gyógyszerekre nem tágitottak, hanem csak afonia alatt rendelt meleg fürdő csillapította fájdalmait. Teljes étvágytalansága azonban tovább tartott. A kezelő orrossal, Küzmös dr. kisvárdai járás orvos ural, az alkalmazott gyógyszerek sikertelensége után abban állapodtam meg, hogy miután nézetünk szerint a betegségnek minden tünetei kizárólag s minden kideríthető korbonczani alapot nélkülöző nagyfokú idegességben rejlik, nehogy a beteg éhen pusztuljon el, hipnózis alatt szuggeráltassék a beteg arra, hogy táplálékot vegyen magához. Küzmös dr. eme megállapodás folytán betegének szuggerálta azt, hogy másnap reggel nyolcz óraker egy csésze kávét kiffivel, 11 óraker pedig egy csésze teát és ha jól emlékszem egy pár sze-

tudvalegyőleg egy fejjel mindig nagyobbaknak, egy fokkal mindig jelesebbeknek látszanak a férjénél.

Azonban Török Mihály uram is rosszszul számított, mikor a szembesítést kívánta Csillag Pállal.

Ő saját, józan egyénisége után azt hitte, hogy egy hozzá hasonló józan emberrel lesz dolga, kivél okos észvél szegletre lehet vergődni. S azért furcsa helyzetbe jut, midőn a következő pillanatban a tüzes, hirtelen lobbanó, puszkapor Csillag Pál manipuláns örmester kvártélyozza el magát udvarán; hogy annál furcsább, mulatságosabb helyzeteknek scénáknak legyünk tanui, melyeknek némelyikébe azonban bizonyos fájó, nevetésünket csillapító érzelmesség vegyül.

Ime a darab mozgató ágai, melyekből a cselekvény és bonyodalom kihaj! S lehetett-e ez ilyen motívumok után más, mint furcsa, tréfás, illetőleg a nép kezei között bohózatos, de a mellett nem kevésbé igaz és benső.

Érdekes és figyelemre méltó, hogy a „Piros bugyelláris“ motívumainak egyikéből: a feleségnek azon töves hitéből, hogy ő nem szeretheti férjét, mert hisz az nem épen fiatal s nem látja benne azt a hevet, melylyel udvarlója kecségteti: egy jeles francia író is irt egy vigjátékot. Es Sardon Viktor „Váljunk el“ cz. vigjátékát kritika és közönség egyiránt csak dicsérrel említi — pedig Csepreghy Ferencz a további fejlesztésben és megoldásban sem marad igen a nagy vigjátékíró mögött, ki egyébként semmi hatás-sal sem lehetett Csepreghyre, mert említett vigjátéka későbbi keletű a Csepreghy „Piros bugyelláris“-ánál.

Vegyük fel a darab elejett fonalt s vizsgáljuk a cselekvény és bonyodalom fejlődését, s nézzük, mennyiben helyes a megoldás. (Folyt. köv.)

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1894. Szeptember 25.

A „Piros Bugyelláris“-ról.

— Irta: Rencz János. —

I.

E népszínmű értékét illetőleg különféle nézetek támadtak irodalmunkban.

Először is összehasonlították Csepreghy Ferencznek egy másik híres népszínművével a „Sárga csikó“-val, s ennél sokkalta kevesebb becstűnek állították. *)

Azután Csepreghynek egyik álnevű bírálója, Spector, az előbbi nézettet homlokegyenest ellenkezőleg, Csepreghy legsikerültebb népszínművének mondja a „Piros bugyelláris“-t, melyben Csepreghy egy lépést tett a népdráma felé. **)

Legalaposabban azonban Beuthy Zsolt***) foglalkozott e művel. S véleményünk szerint nagy tévedésbe esett, midőn csak hibáról hibát, baklövéseket, erkölcsi érzésünkkel való visszaélést, stb. látott e műben, melynek összes jelessége csak abban áll, hogy „van egy pár igazán eleven és csattanós jelenet“ s ezekről nyelve zengzettes.

Bármilyen mélyen szántson is valaki: ha konkolyt vet el, nem fog buzát aratni. Beuthy Zsolt is, bármilyen mélyen boncolgatta légyen e darabot, nem juthatott a teljes igazsághoz. Mert tévedésből indult ki, midőn e művet a magasabb fajta színművek rá-májára akarta huzni.

*) L. Főv. Lapok, 1878. nov. 28. sz.

**) L. Spector: Csepreghy hagyatéka; Főv. Lapok, 1881. 285. 286. és 288. sz.

***) Színészek és színműtörök, Bpest, 1881.

uralkodó nevéssége elem csak külső, akkor a vigjáték bohózatá fajul, s személyei nem egyebek, mint fabákok, melyek az utczai pórt megkacagztatják.

A „Piros Bugyelláris“ cselekménye s komikuma belső, lelki okokon épül fel:

Török Mihály uram egy körülbelül tizenöt évvel nálánál fiatalabb leányt vett feleségül; a mi ugyan szinte rendes dolog az intelligens osztályoknál, de nagyon ritka (ha csak nem pusztá érdekháasság) a nép életében.

S ez érleli meg Zsófi asszonyban azt a töves eszmét, hogy ő nem szereti Török Mihály bíró uramat, hiába jó, becsületes is ez, érteleme tekintetében pedig okosabb mint az egész falu; s e mellett szép, derék, terméti s valódi férfiú. (Lásd az 1. felvonás 5. jelenetét.) Pedig Zsófi asszony ezen szép elönyökért tényleg szereti Török Mihály bíró, — csakhogy ezt már csak azért sem tudja Zsófi asszony elhinni, mert ő már mielőtt Török feleségévé lett, szerette Csillag Pált, kinek tizenégy éves korában hűséget esküdött. A „saszári szűzre“ Török Mihály pedig a fiatal-ságon kívül épen feleségének ezen előtte is ismeretes töves hite miatt kissé féltékeny feleségére s fényoldalai mellett, a féltékenységen kívül, van egy gyöngéje is: bármennyire szereti is Zsófiát, nem oly bizalmas hozzá, mint e szót: feleség, megilleti; ha az mindjárt nem is oly okos s nem is oly előkelő rangú, mint ő.

Ime a feleségének — gyermek ésszel tett esküvőjéből s ura korosabb voltából, a babonás hit s a népi tradíció szellemében kinőtt — azon töves hite, hogy ő nem igen szeretheti férjét; és a felsőbbiség érzetből kinőtt bizalmatlanság neje iránt s nejeknek töves hitén kifejtett féltékenység s a férj részéről: ezek a darab tárgyának motívumai. Oly motívumok, melyek furcsa helyzeteket szülhetnek; s melyek ugyan kinosak a felekre nézve, de au-

nál mulatságosabbak a nézőre, ki tudja, hogy e helyzetek az illető alapjában jó, nemes lelki személyeknek jellemeiben gyökerező töves fel-fogásokból erednek; s mintegy előre látja, hogy e furcsa helyzeteknek rájuk, a felekre nézve kinos, keserű volta ki fogja belőlük irtani gyökerestől ama tévedéseket és gyöngeségeket.

Egyébként Török Mihály uram maga si átlátja éles észvél a helyzetet, s tudja jól hogy Zsófi őt szereti s nem Csillag Pált, hiába állítja amaz az ellenkezőjét; de érzi, hogy még egyszer el kell hódítania ezt a kis furfangos menyecske Csillag Páltól.

Szóval Török Mihály látja, hogy Zsófinak nem a szívében, hanem babonás hitében — s a mi ezzel egyre megy, „rövid eszében“ van a hiba. S nagyon jól érzi azt is, hogy e hiba kiirtására mit sem ér az ő okossága s az csak Csillag Pálnak szembesítésével orvosolható. Azért mondja, hogy „bár visszszakértülne“ Csillag. Mi ismételtelen erősitve oly férfiaságot kölcsönöz Török jellemének, hogy Zsófiak asszonyra sem téveszti hatásait, ki az előbbi kötekedő, ellenmondó, gyanakvó, mindent tudni akaró, makacs hang helyett, rögtön az elbűvölt nő engedelmes, gyöngé hangján szólal meg: „Mit is parancsolt az előbb kelmed?“

Mely jelenet (1. felv. 5. jel.) nemcsak azt mutatja, hogy Csepreghy az egyes meglepő fordulatokat is tudja és szereti a lélekre visszavinni, mi rendkívüli bajt kölcsönöz jeleneteinek: hanem annak is bizonyosága, hogy nem hiába tudott a már előrehaladottabb koru Török Mihály egy leányt fiatal kedvesétől elhódítani, mi nem nagy mester-ség, vagy csak mesterség; de oly varázsló volt énje, mely képes volt azután e nőt régi visszakövetelő szeretője jelenlétében is oldalán hűségben megtartani; mi dr. Eszterházy Sándor jeles bölcselő szerint, igazi művészet; mert a szeretőt, illetőleg udvarlót a nő előtt

let sódart fogyasszon el. A kitűzött időben mindenkinek bálmutatára, az előírt tápszerket izgatottan követelte, azokat jóízűen elköltötte és később minden erőszakolás nélkül evett. A hipnózis tehát ezen alkalommal nála életmentő eljárásnak bizonyult.

A Nenkem által később eszközölt hipnotizálásokról csak hallomás után bírok tudomással, ennél fogva ezekre nézve megbízhatót nem mondhatok.

Folyó hó 15-én este Salamon Tódor urtól, tehát 24 órával a halál után, fel lettem kérésre, hogy másnap reggel elhalt leánya agyának megvizsgálása végett Thuzserra menjek.

El is mentem és Pertik Ottó dr. egyetemi tanár ur első tanársegédével, Lovrich József dr. urral, ki ott ugyanazon célból jelent meg és Vragassy dr. orvos urakkal találkoztam.

A lejutott család érzelmeit és óhaját tekintetbe véve, formális rendőri boncolás nem eszközöltetett, ennek szükségét csak azután láttam be, mikor már az eset sok oldalról skandalummal fuvattat fel.

Annál is inkább nem látszott ez szükségesnek, mert a betegnek baját régen ismertem, de nem csak én, hanem mások, köztük Laufenauer tanár ur is. A betegséget mindonkunk tisztán idegességgnek tartottuk, a nélkül, hogy annak kórbonczatani alapját kimutatni lehetett volna.

Az agy bontási kisleletét azonban magánhasználatra a család kívánságára Lovrich dr. ur feljegyezte, a melyet én is aláírtam.

A lelet a következő volt: a lefűrészt koponyasíkok tetemesen megvastagodott, átetsző világításban az átlátható részek rendszerén erősebbnek látszottak, az agyburkok vérszegények, az agyról könnyen leválaszthatók, az agy állománya nagy mértékben vérszegény, azonban savósan beszűremkedve annyira, hogy csaknem mállékonyak volt mondhatók. Sem a harminckilenc óra előtt bekövetkezett halál utáni bomlásnak az agy állományában nyoma, sem sehol semmi másnemű elváltozás nem volt. — Az agyroncsokban mintegy husz gram tisztasavó. Diagnózis: anaemia oenema cerebri.

Ezen elváltozás teljesen elegendő halál-okul. Tovább tehát nem boncoltunk. Az én nézetem szerint a nagyfokú vérszegénység lehetett momentán keletkezést, az agyvizényő azonban több idő alatt fejlődhetett s a koponya megvastagodását is gyakori vérkeringési zavarok eredményeként tartom.

Hogy a hipnózis okozhatta-e halálát, én éppen úgy nem tudom bebizonyítani, mint más. Ha tehát nem lehet Neukomra reábizonyítani, hogy a halál az ő ténykedésének következtében állott elő, megbüntetni sem lehet.

A legnagyobb fokú idegességben szenvedő Salamon Ella az én nézetem szerint igen hiu volt arra, hogy ő kitűnő médium. Őt nem kellett rábeszélni a hipnotizálásra, hanem azt megkövetelte. Midőn megtudta, hogy Vragassy dr. házukhoz jön, e percztől megérkezéig legnagyobb örömet még tapasztalással is nyilvánította, holott különben igen komoly és zárkózott természetű volt. Az agynak hűdését, apoplexia serosa, inkább eme körülménynek rovom fel.

A megelőző exhumációnál, mint tanu

és közigazgatási közeg szerepeltem, eme boncolásról nem vagyok jogosulva referálni, a véleményről pedig tudomásom sincs.

Az egyházpolitikai új kampány.

Budapest, szept. 24.

A „M. É.” írja:

A főrendiház harmas bizottsága tudvalevőleg holnap kezdi meg a nyári szünet beálltával még elintézetlenül maradt három egyházpolitikai törvényjavaslatát. E javaslatok a következők: a zsidó vallásfelekezet reczepeziójáról, a vallások szabad gyakorlatáról végül a gyermekek vallásáról szóló javaslatokat.

Ugy látszik, hogy a főrendiházi ellenzék ez alkalommal újra összegyűjti erejét, hogy azt a kormányával összegyűjti erejét, inkább ösztönözve van erre, mert a javaslatok egyike, a gyermekek vallásáról szóló s a polgári házassági javaslat közt tudvalevőleg junktim van megállapítva s az egyik a másik nélkül nem léptethető életbe. Mindenesetre tény ugyan, hogy éppen ez a junktimos javaslat, az 1868-iki vallásközi törvény revíziója, az a mit némileg úgy tekinthetjük, mint a katolikusoknak a polgári házassággal adott rekompenciát, még sem lehetetlen azonban, hogy Zichy Nándorék a junktim szempontjából, a javaslat ellen is oppozíciót csinálnak.

A harc azonban az egész vonalon el van határozva. Hogy mi lesz a taktikája s mik a fegyverei: a felől — mint értetülünk — egy ma este 9 órakor Esterházy Miklós Móricz gróf palotájában összeült bizalmas értekezlet határoz. E konferenciában részt vesz néhány püspök is, azonfelül a főrendiház egész, tehát nem csupán a klerikális ellenzék vezéreime. E tárgynban szerzett értetüléseink különben a következők:

*

A püspöki konferenciát a hercegprímás csütörtökre, e hó 27-ére hívta össze. A konferenciára a primás elnöke alatt délelőtt 10 órakor nyílik meg s a püspöki kar, kettő kivételével teljes számmal vesz részt benne. A jegyzői teendőket ezuttal is Fehér Ipoly pannonhalmi főpátrát végzi. A konferencia fő tárgyát a napi kérdések, illetve az egyházpolitikai dolgok jelenlegi állása fogja képezni, azonkívül tárgyalás alá veszik az országos kongrua-bizottság határozatát, valamint az orsz. katolikus tanítógyűlés határozatait is. A konferencia két-három napot vesz igénybe.

*

A zsidó vallás reczepeziójáról szóló javaslat ama szakaszát, mely a keresztény hitről a zsidó hitre való áttérést megengedi, értesülésünk szerint a protestáns püspökök nem fogják megszavazni. E szakasz elfogadása ugyanis a protestánsoknál is hiteli akadályokba ütközik, és mennyiben a keresztiséget a protestánsok is szentségnek ismerik, a mely mint ilyen, character indilibelivel bir, eltörölhetetlen jellegű. Mikor tehát ez a szakasz kerül tárgyalásra, a protestáns püspökök tartózkodni fognak a szavazástól.

*

A mi a harmas-bizottság tanácskozásait

illeti, azok, értesülésünk szerint, nem fognak hosszsan húzódni. A bizottság ugyanis úgy van összeállítva, hogy ott az ellenzék győzelme már eleve kizártnak tekinthető; az oppozíció tehát itt beéri azzal, hogy elvi álláspontjait kifejtse.

Mikor kerülnek a javaslatok a plénium elé, még nincs megállapítva. Minthogy azonban a kormánynak is érdekében áll, hogy ezen a háborúszón minél előbb tulessek, valószínű, hogy a főrendiházi csata el fog dőlni, még mielőtt a képviselőház érdemleges tanácskozásait újra megkezdené.

A távolba látás.

Salamon Ella esetéről.

Benedikt Mór dr. bécsi professzor, ideg-orvos, a következőket mondotta egy bécsi lap tudósítójának:

Hogy távolba látás nincs, nem kell értelmes emberekkel vitatkozni. De Salamon kisasszony a távolbalátó szerepét játszotta. Az ő mutatóvonalait — az elveszett tárgyak megtalálását, a hipnotizőr öcsöje tudóbajának megállapítását, stb. — csak természetes uton lehet megmagyarázni.

Nem kell hogy tudományosan képzett legyen az ember, hogy természetfölötti dolgoknak a hipnózisban való lehetőséget el ne higgye. Salamon kisasszony — föltéve, hogy az ő távolba látásáról szóló tudósítások valók — az egész társaságot, mely ilyen ostobaságokkal tudományosan érdekessé akarta magát tenni, rászédte.

Ha a médium meg tudta mondani, hol vannak a lopott tárgyak elrejtve, azokat a tárgyakat azokon a helyeken ő maga dugta volt el.

Vagy egészséges eszt ember hiheti-e, hogy Salamon kisasszony a hipnózisban orvosi ismeretekhez jutott, melyeket éber állapotban nem tudott? Bizonyára nem. Salamon kisasszony a tudó topografiáját és betegsége lefolyását előzetesen valami orvosi könyvből megtanulta és ezekkel az ismeretekkel kirukkolt — az állítólagos hipnózisban.

Előtte, mondotta Benedikt professzor, bizonyos, hogy Salamon kisasszony nem volt akkor hipnotizálva, mikor orvosi ismereteivel rászédte a társaságot.

Hogy hirtelen halálának mi volt az oka, arról mindaddig nem lehet tudományos ítéletet mondani, a míg a törvényszéki boncolás jegyzőkönyvét nem látjuk. Lehetséges, hogy Salamon kisasszonyt, a kinek idegrendszerét a hipnotikus kísérletek összezavarták, a „séance” úgy fölzagatta, hogy az a vértelen leány halálát okozta.

Mádi Kovács György.

A nemrégén még Kolozsvárt állomásozott Mádi Kovács György altábornagyrol, ki az itteni egész társadalom rokonszenvét bírta — a „Bp. H.” mai száma a következő érdekes cikket hozza:

Ma éppenséggel az történik, hogy nemcsak a katonatisztek s a hadi tudomány iránt érdeklődők beszélnek egy határozott eredménnyel végződő próba ütközetről: hanem minden magyar ember nyílt örömmel emlégeti egy vezénylő tábornok nevét, a ki tősgyökeres magyar ember s a legszebb győzelmek egyikét aratta, a minő vértelen próbacsatározások közben csak lehetséges.

Mádi Kovács altábornagy sikeres hadműveleteiben, mintha egyszersmind a régi ma-

gyar katonai erkölcs megújodását ünnepele. Katonás voltunk hadseregünk mai szervezésénél fogva meg van bénítva; a tősgyökeres magyar ember alig jut hadosztályok vezetéséhez, s Máriássy sorsa meg mindenkinél élénk emlékeztetőben van. Így annál feltétlenebb a mostani eset, s természetes az a kíváncsi érdeklődés, a melylyel ma mindenki Kovács altábornagyrol beszél, a kirl általán elterjedt, hogy nyelvényben és gondolkodásban, sőt móresseiben is magyar ember s a hadsereg vezérkarának egyik legképzettebb tagja.

Már honvédtábornok korában ugy beszéltek róla katonatiszti körökben, hogy kiváló hadvezérlő talentummal bir s tanult, művelt katona, a ki nemcsak az iskolában tünt föl éles eszével, buzgalmával és szorgalmával, hanem künn a gyakorlati téren is mindig kitűnően érvényesült. Magyar voltát sohasem hallgatta el, sőt tüntetett vele mindenkor, még közöshadseregbeli tiszték körében is, a kik vele mindazonáltal szívesen érintkeztek, mert tisztelték katonai műveltségét és talentumát.

A társaságban érdekes és eredeti ember s ha tiszték közt a taktikáról, vagy stratégiairól beszél, mindenki figyelemmel hallgatta. Kolozsvárról, a hol hét-nyolcz év előtt állomásozott, gyakran átrándult Gyulafehérvárra, s a közös hadseregbeli tiszték kaszinójának legkedveltebb vendége volt mindezenkor.

Mig egyfelől otthon sürün lehetett könyveket közt találni, addig künn a gyakorlatoknál az edzett katona mintaképe volt már akkoriban is. Külsőségekre nem sokat adott, gyakran kigombolt kabátban tanulmányozta a térképet és eredeti, néha pongyola öltözködéséről sok mulatságos dolgot mesélnek katonatiszti körökben.

Különben érzékeny s kissé betegeskedő ember. Termete alacsony, szeme élénk, arca megnyerő és kifejezőes; pillantásában néha az erő és energikus elhatározás különös fénye teszi figyelmessé az embert.

Sokan leginkább azon csodálkoztak annak idején, mikor még a honvédségnél volt — hogy a tősgyökeres magyar és tipikus allűrökben bővelkedő honvédtábornokot miért kedvelik és miért dédelgetik annyira a közös hadsereg tisztjei, — a főbbek is, — a kik bizony az elismeréssel és lelkesedéssel egyáltalán nem pazarok, különösen a magyar s még hozzá honvéd tisztel szemben.

Ez a mádi Kovács különös és nem mindennapi varázsa. Jóízű jóvialis modorban a pontos és szigorú katona, a zseniális és mindig ötletes taktikus és stratégia egyesül Kovácsban. A legénység mindig tisztelte, féltte és szerette, a tisztikar hasonlóképpen. Főlebbvalói is. Így lett a honvédtábornokból a közös hadsereg altábornagya s a most lefolyt ősi manőverekben győztes hadvezér, — feldiszítve a legfőbb hadur kitüntető elismerésével. A magyarok rokonszenvét megnyerte s a kik közelebből ismerik, azok még fokozottabb mértékben örülnek sikerének és büszké arra, hogy kitűnt a hadseregben s a dicőiséget szerzett a magyar katonai becsületnek, ebbeli tradícióknál mellett tanúságot téve.

Torda-aranyosmegyei mi-zériák.

— A „Nemzeti Iskola” Benedek Elek kitűnően szerkesztett lapja írja: —

Varasdy Lajos, torda-aranyosmegyei kirtanfelügyelő legközelebbi nyugdíjaztatása bevégeztet tény. Rövid két év alatt harmadik tanfelügyelőnek név elébe tehát e tanügyi-leg nagyon is hátramaradt megye, melyben e mellett a nemzetiségi igazgatások évről-évre mind véresebb alakban ütik fel fejüket. A

megye két-harmad része oláh, a magyaras szétszórt oázis, melyet az oláh sivatag apránként el-el hódítgat, nem családok, de egész községeknél a régi magyaraságból már csak a tősgyökeres magyar nevezet maradt fenn. A memorandásos Rátiuk bölcsőse itt ringott, egy éve is csak a katonaság szoronyta tarthatja vissza a lelkiismeretlen igaztókól felbujtatott oláh népet a magyaras legyilkolásától, de így is a magyar-tízó, verő oláhok számára szűk volt a tordai börtön.

Ily körülmények közt, miként már lapunkban nem egyszer sürgettük, csak a műveltség, felvilágosodottság, a népnevelés terjedése óvhatja meg a népet az ámitatást, teszi lehetségessé a békés fejlődést. Ez ideig azonban minden másra gondoltak, mint erre. Különben mindennél meggyőzőbben beszélnek a tények.

Két év előtt helyezte át Torda-Aranyosba bílos miniszteriumunk Varasdy Lajost Tolnából, mely két megye a viszonyait illetőleg oly messze esik egymástól, mint Makó Jeruzsálemtől. Varasdy beteges, hónapokon át őrzí bajával az ágyat, nem bírja a nagy kiterjedésű, rossz közlekedési viszony megvénben a szekerezést. A nagy rész havas. A lakosok kétharmadának, hol pedig a nagyobb baj, nyelvét se érti, hajlott kora folytán már nem is fogja. Az irodai hátralek is bőséges, az előd minden segítség nélkül működött, bár hónapokon át folyton készült elmenni. Ezek folytán kimondja a közgazgatási bizottság nagy garral, hogy bizott jó volna egy segéd tanfelügyelő, de ennél tovább nem is ment a magyar származás. E helyett félév mulva, tollnoka feladására, minden előleges vizsgálat nélkül, felüggesztik Varasdyt, közel fél évig tart az állapot, mely idő alatt a megyei árvaszak minden hivatalnoka tanfelügyelő helyetteses lesz, a tanügyi képzelhető óriási nagy elömetelére. Végre is a tanfelügyelő, a megye ítéletének alapos enyhítése mellett, visszahelyeztetik, de nem sokáig hivataloskodikhat, alig mulik el egy jó félév, felsőbb helyről felszólítatják, hogy nyújtsa be nyugdíjaztatási iránti kérvényét.

Közbe megtörténik az a csekélység, hogy a megye legnagyobb iskolájához, Maros-Bogátan egész éven át se ér a miniszterium a rég feltérjesztett tanerőket ki nevezni. 4—5 száz gyermek vigan pástroskodhatik. A megye székhelyére, a helyi édekek egyenes arculcsapása mellett, de a volt számvényőszéki elnök kívánságára, hisz csak olyas nepotizmus az ügy, egy oly tanítónót nevez ki, kirl városzerte az a vélemény, hogy a mult nagy lelki rázkódtatásait még nem heverte ki, kinek legalább is a „Tanító-nők Otthona” volna a legjobb helye. De nincse elég téve Torda tanügyi érdekeinek akkor, mikor csak e hónapban 3 új tanerőt neveztek ki? Igaz, hogy arról a hold-utczai palotában nem gondoskodtak, hogy legalább a tanítóknak legyen jbol az tíres falak közt leülni. Csak szeptember végén járunk meg, ej, reá értünk tehát a berendezésre és Tordán egyedül évenként 1000 gyermek szokott iskola hiány miatt kiszorulni. — Hát még a megyében!

Az oláh dászkelek nagy része nem tud magyarul, pedig ezekből áll a tanítótság nagy zöme. Különben is a jelen feltűvelet mellett a tudásunkban vajmi csekély a közönet. A tordai oláh iskolában is oly eredménnyel tanítják a magyart, hogy az elemi iskola IV-ik osztályt végzett tanulói közt is akad olyan, hi a magyar beszédet alig képes megérteni. Van a megyében egy tanító is, természetesen oláh, ki napszámba kaszával, kapálva többet keres, mint nyomorult 40 ft évi fizetése, de ez is silány termésbe jut ki neki. Az iskolai-épitulek legnagyobb része újra építésre, vagy legjobb esetben alapsó átalakításra szorul. Tág tér nyílt e téren a vármegyei pajtáskodásnak. Egy megyei viri-

Plyan haragos, mint egy fájós képi medve. Én azt gondolom, hogy ő feltékény a mi szép cousinunkra. Milyen bohó! — mondja Mira nevetve, a mint két számmal kisebb keztűjének a gombjait a kövér kézesuklóján begombolni próbálja.

— Jankó éppen most jön fel a léposón, — jegyzi meg Anna, a ki az egyik ablak előtt áll. Csak ugyan? Milyen jó! Ő be tudja gombolni a keztűjét. Egészen belefáradtam a nélkül, hogy czélt értem volna. Ugy látszik, hogy megváltoztatta a szándékát és nem enged engemet felügyelet nélkül az orozsida barlangjába menni, — és Mira a kielégített húsdiadálmalul nevet.

— Váratlanul szabadságot kaptam a hivataltól, tehát azt gondoltam, hogy eljövök — magyarázza Jankó kissé szegénylősen, a mint De Freynével kezét szorít.

Mira szemérmesen mormogja, hogy „Ugy örülök”, virágot tűz a gomblyukára, azután a kezét tartja elibe, melyről a hosszú keztűszár lefolyik.

De a tapasztalat megtanította Jankót a Mira keztűjével elbánni. A mellénye zsebéből rögtön egy kis görbe drótot vesz elő és kettescskén, nyilván, hogy több világosságot kapjanak, egy jól lefüggönyözött ablak mélyedésbe vonulnak.

Midőn azzal a hirrel, hogy a kocsi elállott, ismét visszamennek a szobába, a Mira keztűt be vannak gombolva, a két orozsida feltűnően ki van pirosodva és Jankó oly talásgosan és nevétségesen boldognak látszik, a hogy csak egy szerelmes ifjunak adatik látszani.

Midőn a kocsi megáll, Cyrus lent várakozik, hogy a leszállásban segítségükre legyen és Anna, a figyelmes Anna — észreveszi, hogy homloka egy pillanatra elborul, midőn látja, hogy Jankó is a társaságban van.

(Folyt. köv.)

Aggályok.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” számára fordította:

AMICA.

III.

(Folytatás.)

(10)

Aztán Mirához megy, aki, mint rendesen a zongora közelében tart udvart, és mint rendesen azt erősi, hogy „nem tud énekelni”, hogy „meghült” de oly kaczer modorban, mely elég világosan azt mondja „csak azt akarom, hogy unszóljatok (és kérjétek”. Tehát Cyrus is a kérőkhöz csatlakozik, rokonságát hozza fel indokul, s látszólag oly komolyan kéri, hogy az elkenyvezett kis lady végre enged. Ekkor mozgalmat támad a felett, hogy ki lesz oly szerencsés, hogy a kótát forgassa, mit ő azzal szakít félbe, hogy Cyrust inti az oldala mellé. Ekkor Jankó a szoba legtávolabb lévő szegletébe vonul, és mérgelődik a hogy csak egy elfogadott szerető mérgelődhetik, midőn az ő hiu, csapadár kis szeretője kaczeraságával dühössé teszi.

Azonban Mirának felesleges volt olyan nagy hűhót csinálni az éneklésből, mert a hangja ámbár jól oskolázott, de gyenge és nem valami kellemetes.

És valóban, néhány hatásos fogásait kivéve, melyek inkább meglepőbbek, mint kellemesek, az előadása nagyon közönséges.

De Mira szép leány és egy szép leány a saját szalonjában akár milyen gyarlón énekeljen, azért mégis zajos teljes nyilvánításban részesül, mint például a jelen alkalommal.

Cyrus Annához tör utat magának, a ki még mindig a két kövér mántrona között ül.

— Szeretném magát énekelni hallani,

— mondja az ifju merően nézve rá és úgy beszélve, mint ha az Anna éneklése oly természetes volna, mint a lélegzetvétel.

— Én nem énekelek, — válaszolja Anna; nem is tanultam soha.

— És én még is tudom, hogy szép contraló hangja van, — jegyzi meg Cyrus, szemeit még mindig a leány arczára függesztve.

— Eltemetett kincs! — mondja Anna tréfásan.

— Annának nincs szüksége énekelni, — szól közbe az egyik mellette ülő lady kegyesen. Ha őn halotta volna őt hegedülni, nem kívánna tőle, hogy énekeljen!

— Ah, tehát hegedül? — jegyzi meg Cyrus, a bajusszat simogatva. Az utóbbi időben a nők közül sokan arra adták magukat. Lesz szíves játszani? — kéri olyan hangon, mely teljességgel nem fejezi ki azt az óhaját, hogy hallani kívánna.

Lehet, hogy ez a hang bosszantja Annát; lehet, hogy csupa ellenkezésből egyezik bele, de az is lehet, hogy érzi, hogy tulajdonképpen idegenek valami dolgot kell adni, mert különben nem bir velük.

Elég az hozzá, hogy azt válaszolja: „Oh, nagyon szívesen!” — s rögtön feláll a helyéről, hogy a Cyrus lágy meleg kérésének eleget tegyen.

Éneklés alatt ez emberek némileg kényszerítve vannak hallgatni, de a hangszereket nem tartoznak számba venni, tehát midőn Anna a hegedűjét hangolta és játszan kezdet, általános csevegés és nevetés között tetet azt. — Azonban a hangok fokozatosan és egymás után némultak el, — nem azért, mint ha a jelenlevők, mind értették és élvezték volna az Anna játékát, de nem akartak butáknak tartatni, de még azok is, kiknek nem volt zene érzékük, megértették, hogy most nem közönséges tehetséget hallgatnak.

A kortes még istállóknak is rossz kanászok drága lakbér fejében, állami iskoláiban Tordán is 140 gyermek szorong egy kis széken, még az ablak fölékben is padok vannak felállítva. Az oláh iskolák pedig még ma is folyóknak se válnának be. 1 és 2-3 m magas, ugyanannyi széles termekből emelt helyiségek egész közönségesek; csak olyan iskolák is, melyeket télen nem lehet fűteni. Hiába, a megye egyik első tisztje is úgy tartja, hogy a paraszt csak úgy bírható, csak akkor használható, ha szűk.

Hasábotk irhatnának össze és a dícső Torda város illetve Torda-Aranyosvárra tanügyi elfajulásáról. Szólhatnának arról, hogy az elharmadított tanfelügyelői állásokról, az ezt megelőző, követő nem épületes dolgok, mennyire alászárták a tanfelügyelői tekintélyt is; e zavaros állapot a megye tanítását is pártokba csoportosították, a munkakedvet egész tespedésig csökkentették.

De mi inkább azon jobb jövőbe vetett bizalommal járjuk be sorainkat, hogy a valahára tekintsen jobbk szemeivel a tanügyi mindenhatóság árva meggyénkre is. Emlékeim ki Torda-Aranyos-megye is annyi tanítás, fejletlenség után egy öntudatos, szakított az erdélyi, a nemzetiségi zavarok miatt is nagyon megnehezített állapotokat nagyon ismerő, hivatalból mindenek felett megfontolt, munkabíró tanügyi vezetőt A tanfelügyelői hivataloskodás retortáján nem a megalázó munkáival, de férfias munkásságával átlépett egész ember erővel, vezető kezére van szükségünk. Ha már a tanfelügyelőiséget nem is remélhetjük a dícső minisztériumunktól, a mely a tanügyi emberek munkáit jánál kraszároskodik, de a tanügyi hivatalnok tanfelügyelői helyettesnek havi 100 frt tisztelgétjüket osztó, legalább azon egy emberét válassza meg, a kinek kezébe egy megye tanügyének, jobbnak mondvá igazi boldogításának sorát teszi.

Felhívás előfizetésre.

Az 1894-ik év utolsó évnegyedére várunk előfizetést.

Az új évnegyed küszöbén nem csak hangzatos frázisokkal tele programot, hanem igyekezni fogunk ezután is azon az uton haladni tovább, mely Magyarországot függetlenségéért és önállóságáért vezet.

Előfizetési feltételeink a végiek.

Egy évre . . . 16 frt.
Félévre . . . 8 frt.
Évnegyedre . . . 4 frt.
Egy hóra . . . 1 frt 50 kr.

Előfizethetni lehet bármely naptól kezdve.

Matatvány számokat egy hétig ingyen küldi a kiadóhivatal.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, szeptember 25.

— **A kövendi tüzkárosultak javára.** Mihály Károlyi urasszonytól 5 frtot vettünk. Rendeltetési helyére juttattjuk.

— **A Kossuth-szoborra.** Öv. Szacsavay urasszonytól 5 frtot vettünk. Rendeltetési helyére juttattjuk.

— **Vonat kisiklás.** A Budapest felől 501 számú gyorsvonat mozdonya Rév-Bátka között kisiklott. A mozdony két kerekének abroncsa eltörtött. A vonat továbbra Váradra érkezett új mozdony. E vonat a vonat 5 óra késéssel jött be Kolozsvárra.

— **Érdekes verseny** folyt le tegnap délután, a kerékpár-verseny két első nyertese: Bal János és Schwab Béla között. A versenykör 50 kilométernyi futásra vállalkoztak a pályából. A versenyt nagy közönség nézte és a nyertese névze fogadások is történtek. A versenyzők az első óra alatt mintegy 30 kilométernyi utat szaladtak be majdnem az utolsó pillanatig kétes volt a győzelem. Végre Bal János felé hajlott a győzelem reménye és a néző közönség zajos tüntetése között ismét előre. E szerint a fogadást Bal nyerte el.

— **Baleset.** Körműves Gerő orvost tegnap este súlyos baleset érte. Megradult a lába és a kezét a szekeret a melyen ült és a szék rohantak a szilaj állatok, a melyek a körműves nem bírt megfékezni. Végre is a szék felborult és a körműves és közben súlyos sérüléseket szenvedett. Állapota azonban nem életveszélyes.

— **Színház.** A közönség sehogysem tud beleegyezni a színházba járásba. Az előadások olyan üres házak előtt folynak le, hogy szegélyüljük magunkat, ha véletlenül egy ember arcot pillantunk meg a színházban. Míg, mióta a téli színházban játszanak, a házak értékesek és az előadások is megkapják a nagyobb pártfogást. Csak tegnap

olvastuk egy debreczeni lapban, hogy az ottani színházban a téli évadra már eddig több mint 20,000 frt bérlet van biztosítva. És Kolozsvár, jőformán talán még egyetlen egy páholy nincs kivéve. A színház úgy tántog az ürességtől, hogy fázik az ember benne. Ilyen körülmények között egy cseppet sem csodálkozunk azon, ha az igazgató elkeseredik s nem igyekszik társulatát hiányait kipótolni. A közönség ily nagyfokú indolenciájára rég nem emlékezünk. Mintha összebeszéltek volna az emberek, hogy nem járnak színházba, oly üressen marad a nézőtér minden este. Az este is egy darab, mint az előadás megérdemelte volna, hogy nagy közönség töltse meg a színházat. E Kovács Don Cezár de Bazanja olyan jeles alakítás, a milyennel magyar színpadon másutt egész Magyarországon nem találkozhatunk.

— **A kolozsvári nemzeti színház** ez évi téli idényének nagyon érdekes mozzanatait fogja képezni a „Shakespeare-cyklus”, melyet az igazgatóság tervbe vett. A cyklus körülbelül 20 darabra terjed, még pedig hetenkénti váltakozó sorrendben. Így pl. először Shakespeare külföldi irányu darabjai kerülnek színre felváltva: egyik héten tragédia, vagy dráma, a másik héten vígjáték. Azután kerül a sor az u. n. király-drámákra, melyekből szintén hetenként egy adatik elő. Ez a cyklus mindenesetre megérdemli a legmegleőbb érdeklődést.

— **A Sigmond testvérek regálé adója.** Szegedről írja levelezőnk: A tegnapi megtartott városi közgyűlésen László Gyula gazdasági tanácsnok jelentette a közgyűlésnek, hogy Sigmond testvérek a regálé jogok al-bérli, — mint tudva van 3 évig szerződéses viszonyra léptek a várossal. Az árverési feltételekben, melyek alapján a jogot a város bérbe adta, kivolt mondvá, hogy minden adót bérli kötelesek fizetni, mely a jogügy-leből keletkezik, beleértve mindazon adókat és költségeket is, melyek az al-bérlet tárgyára vonatkoznak. Ez utóbbi kifejezést a tisztii főügyész nem tartotta szükségesnek, hogy a szerződésbe főlvegye, de a tanács a főügyész véleménye dacára is követelte, — hogy ez a kifejezés a szerződésben legyen és ennek olyan értelmezést adott, hogy bérli ama 28,615 frt után is köteles megfizetni az adót, mely a város jóvédelme, haszna, — ennyivel drágábban adta ki a város Sigmondék-nak a regálét, mint a mennyiért az államtól bérbe vette. Az adok összege amiről szó van, évenként 3863 frt 34 kr. Sigmond testvérek nem akarták előbb aláírni a szerződést, később mégis aláírták azt, de óvat emeltek az említett értelmezés ellen. A tanács természetesen elutasította az óvat és most Sigmondék az ellen apelláltak. Kéri szót az első foku határozat helybenhagyását.

A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát.

— **Esküvő.** Hetei lovag Bakó Károly, buzai nagybirtokos, e hó 22-én tartotta meg esküvőjét Biharmegyében, Vajdán, kis-szántói és dobozi Dobozai Ede Biharmegyei nagybirtokos és neje, szül. szerencsi Szűgyi Klemma lányával. Az esküvő, tekintettel a Biganovich Ágoston altábornagy halála által okozott családi gyászra, szűk családi körben történt meg. Boldogságot kívánunk e derék fiatal párnak!

— **A népfelkelők figyelmébe.** Az 1893. évi XXXVII. t. cz. alapján mindazok a katonailag kiképzett népfelkelésre kötelezettek, kik a közönségseregben, a haditengerészetben, a honvédségben, ezek póttartaralékában, vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képzettek, kik népfelkelési (rózsaszínű) ajánlati lappal vannak ellátva, folyó évi október hó 28, 29, 30 és 31 napján mindenkor reggel 9 órakor Kolozsvárt a Redoute termében személyesen megjelenni vagy írásban jelentkezni tartoznak.

— **Lapunk tárczája.** A „Piros Bugyellár”-nak legutóbbi színekertülése alkalmából helyén valónak találjuk közölni a lapunk tárczarovatában olvasható tanulmányt, mely a „Piros Bugyellár”-ról szóló irodalmi kérdést új világításba helyezi.

— **Egyetemi köri választások.** Az Egyetemi Kör alakuló közgyűlését tegnap tartotta meg. Grätz Gusztáv sz. i. elnök beszámolóját megtartva, az köszönettel tudomásul vette és úgy számára, mint a bizottságnak a felmentvény megadatott. Ezt követte a tisztviselői kar megválasztása az 1894—95-dik tanévre, a mely a következőképen alakult meg: Elnök Kolozsvári Bálint, I-ső alelnök Bene Ferencz. II-od alelnök Krenner Miklós, főtitkár Kozma Endre, altitkár Óvári Elemér, főjegyző Herczegh Béla, aljegyző Kovács Dezső, pénztáros Hintz György, ellenőrök: Gothárd Kálmán, Stein Gusztáv, főkönyvtárnok Wilt György, alkönyvtárnok: Lázár Márton, háznagy Peller Izor, választmányi tagok: Somló Bodog, Knörr Ferencz, gr. Kornis Oszkár, Lukács Ignác, Hamvas

József, Holzhammer János, Parádi Ferencz, Koch Béla, Balázs József, Debreczeni.

— **Gyászhir.** Andraschovsky Gynla, f. hó 21-én életének 32-ik és boldog házassága 6-k évében hosszas szenvedés után elhunyt.

— **A király Visegrád.** Emléttük már, hogy a király a balassa-gyarmati hadgyakorlatok után Visegrádrára utazott cserkészni. Habár a nagy szárazság miatt a cserkészés nagy nehézséggel járt, a király mégis lőtt egy hatalmas agancsot kettő pedíg golyóval a testében, elmenekült. — Lipót herczegnek is kedvezett a vadász-szerencse: ő is lőtt egy kiváló szépen fejlődött agancsárt. Az utolsó királyi cserkészés a ostanim évadban holnap lesz.

— **Lelkesedés a Mikádó birodalmában.** A Reuter ügynökség yokohamai jelentése szerint a japáni kormány el van tőkével hogy kiaknázza a kivított előnyöket és a háborút a tél beállta előtt teljes erővel folytatja. Nyolczvanezer ember parancsot kapott, hogy induljon azonnal a határra. Hogy hová küldik őket, még ismeretlen, de általában azt hiszik, hogy a kormány csele tervez. A japánok közt nagy a lelkesedés. A csapatokat mindenütt nagy örömmel fogadják. A egész vasúthálózat fölött a katonai hatóságok rendelkeznek. A csapatok zömét Hinoshiniába viszik, a hol a Mikádó nagy díszmenet fog tartani. Hir szerint a csapatok szállítására széleskörű intézkedéseket tettek. A katonák nagy bizalommal és lelkesedéssel mennek a harcra. A közvérték hivatalos jelentést szerint a japánok vesztesége az utolsó tengeri csatában a következő volt: 9 tiszt és 30 matróz elesett, 190 ember megsebesült.

— **Aztán ne szaporodjanak az oláh martírok?** Mint biztos forrásból értesülünk, Oláhországba a liga egyre gyűjtí az adományokat az elítelt memorandisták javára.

Nagyobb összegeket külték szét egyes magyarországi izgatók részére is.

A memorandum pörben elítelt martírok évenként ötezer forint kárpótlásban részesültek.

Még megsem kezdték Szegeden és Vácson büntetés idejük kiállítását s már is 157,500 frtot osztottak ki az elítéltek közt a következő arányban:

Ráti János	2 évre	10,000 frtot.
Popp György	1 évre	5,000 „
Lucácu László	5 évre	25,000 „
Comsa Demeter	3 évre	15,000 „
Barcianu P. Dániel	2 év 6 h.	12,500 „
Crisztea Miklós	8 h.	5,000 „
Coroian Gyula	2 év 8 h.	15,000 „
Barbu Patrfeius	2 évre	10,000 „
Miháli Tiivadar	2 év 6 h.	12,500 „
Dr. Szucciu Aurel	1 év 6 h.	7,500 „
Dr. Veliciu Miklós	2 évre	10,000 „
Patitiu Rubin	2 év 6 h.	12,500 „
Domide Ferasim	2 év 6 h.	12,500 „
Roman Dénés	8 h.	5,000 „
Összesen	30 évre	157,500 frt.

— **Magyarok sorsa Oláhországban.** Egy Oláhországba kivándorlott mesterséges levelet irt a felségégek, melyben elpanaszolja szomorú sorsát. Mikor Bukarestbe megérkezett s a munkakönyvét mutatta, mindenféle ezt nyerte válaszul: Kutya magyar! Dögölj meg éhen! A gyárak elbocsátották s már-már az éhhalál környékezte, midőn utolsó három forintjával utnak indult a magyar határ felé. A pénze azonban csakhamar elfogyott s így a jósívrokre lett utalva azok azonban, mint egy ebet úgy kergették ki, midőn megtudták; hogy magyar. Nagy kínnal elgyötörve érkezett Predealig, honnan beszéltették a brassói kórházba. Mindez igen természetes s Oláhország — a diplomácia nyelvén szölyva — a barátságos szomszédállamok közé tartozik.

— **Most jelent meg a Fiatalság Barátja.** Ifjúsági Lap új száma. Szerkesztik Dr. Brassai Samuel és Boros György. Kiadja a Dávid Ferencz Egyetel. Tartalom: Iskolában. (Költemény.) Tarcasfalvi Albert. 41. 1. — Mit olvassunk a bibliából? Boros György. 42. 1. — A bibliáról. (Költemény.) Nagy Dénés. 45. 1. — Kosztika. Bálint Gábor. 45. 1. — Drága level. (Költemény.) Dézi Mihály. 47. 1. — Kevélység, kedvesség és Szívesség. (Messe.) Benedek. Elek. 48. 1. Egy híres ember. Deák Miklós. 53. 1. — Hogyan kezdődött meg nálunk a vasárnapi tanítás? i. r. 24. 1. — Izenet a lányoknak. 52. 1. — Fejtörő; Anagram. 57. 1. — Kör talány. Szótalányok. — Számrejtvény. Jutalmak A Dávid Ferencz Egyetel kiadványai.

— **Motorkocsik versenye.** Párisban a múlt hónapban tartották a motorkocsik versenyét. Az első díjat az 5000 frankot azon kocsinak adták, a mely versély nélkül könnyen kezelhető s a mellett nem na gyon drága. A Panchard és Peugeot cézégek között osztották szét, melyeknek kocsijánál petroleumot használtak hajtó erő gyanánt. A második díjat, a 2000 frankot a de Dion-féle gőz-motor nyert el, mely 10 gyanánt kocsi elé fogható. A czélpontozás Rouenba az előbbi géppel egyidőbe érkezett be. Ha mindenben megfelelt volna a versenyszabályoknak, úgy mindenesetre ezen gép, nyerte volna

az első díjat, 18 kilométert hegyes vidéken jászva tett meg. A 3-ik 1 500 frankos díjat a Blandt-féle 9 üléses gőzomnibus nyerte el, mely városi közlekedésre s kirándulásoknál jó szolgálatot tehet. A negyedik 1000 frankos díj két petroleum motorkocsi között lön osztva. Az ötödik 500 frankos díjat Roger nyerte, mert petroleum motorkocsiján előnyös változást létesített. Egy gőz-tricikli elismerő okirattal lön ellátva. A 100 kilométernyi uton egész Rouen-ig összesen 17 jármű érkezett meg.

— **Szeged és a millenium.** Szeged város köztörvényhatósága az ezredéves ünnepre a királynak az áríz alkalmával volt szegedi látogatását akarja megfestetni. A kép megfestésével — mint tudósítónk írja — Tóth Molnár Ferencz, tehetséges fiatal szegedi festőt bízzák meg.

— **A rózsás vasuti kalauz.** Voit, a müncheni technika tanára, közelebb felolvasott a politéhnikai egyesületében Amerika közlekedési eszközei címen. Kanada fővárosának, Ottavának közlekedési viszonyairól is megemlékezett s többet között ezeket mondta el: Érdekes, milyen uton-módon csalogatják a a közönséget Amerikában. Felittat már nekem, hogy mind egyik kalauz rózsát hord mindegyik kalauz rózsát hord gomblyukában. Kérdezősködtem végre, s akkor felvilágosítottak, hogy Ottavában rendkívül szeretik a virágokat s hogy az utazóknak örömet szerezzenek, a kalauzok minden reggel és délen friss virágot kapnak a gomblyukaikba.

— **A hadgyakorlat halottjai.** Idáig csak két áldozatról számoltak be a lapok, most még más három halotról adnak hírt. A három eset a következő: a hadgyakorlatra való vonulás közben Surány közszeg tájékán a budapesti bosnyák ezred egyik közlegénye, névszerint Thözte Ibrahim Irtus össze esett és meghalt. Azt mondják, a szegény muzulmán megelőzőleg háromszor jelentette, hogy beteg. De hasztalan jelentett maródit: az orvos nem hitt a betegségében. — A szatmári gyalogezrednek is van halottja. Molnár rezervista nem bírta az 56 kilométeres gyaloglást s a jegyzőkönyv szerint meghalt végelgyöngyülésben. A kiderült rezervista halálát egy asszony és négy gyermek siratja. A Molnár ezred halottja Dulik tartalékos. Rétságról Vácra való mars után elfoga orrvérzés és — elvérzett. Holnap temetik. — Barthel Ferencz tűzérőnkéntes, a ki lováról egy ároban bukkott és meghalt, pénteken temették el Vádkert nógádi közszegben. Ravatalához nyolcz önkéntes phjtását vezényelték ki, meg a századosát és két más tisztet.

— **A fotográfia feltalálója.** Ujabb kutatások eredményeképpen meg van állapítva, hogy az első fotografiai kísérleteket már a XVIII. században tette egy német orvos, név szerint Schulze János Henrik, a ki 1687-ben született Cobltzben s ezerhétszázhuszonötben foszforeszkáló kövek vegyi uton való előállítására közben bukkant az első fényképekre. — Schulze, korának alkhimista elméletében léven elfogódva, abból kiindulólag tulajdonképpen abban fáradt, hogy választékvizet olvasztott krétából gyártott világító-köveit ezüst hozzá keverése által nemesítse, s ez vezette őt a mint véletlenül napfény esett az ablakon át a kísérletező műhelyébe, a fényképezésnél oly nagy szerepű, világosság iránt érzékeny ezüstök feltalálására. — Tovább kísérletezvé, valószínű fényképeket is sikerült előállítani, a melyeket barátainak is bemutatott. A kik az eljárást ismervén, csodának hitték a meglepő természeti jelenségeket. E hosszú időn át eltemetett régi iratokból legújabbban kiderített adatok tehát minden kétséget kizáróan tanúsítják, hogy Schulze tekintendő a fotográfia tulajdonképpeni feltalálójának jóllehet ő maga sem sejtette, mily nagy dolgot lelt vaktában, mikor egészen mást keresett.

— **Ki akar boldog lenni?** A ki akar, mielőtt elszánja magát a végzetes lépésre, a házasságra, hallgassa meg menyasszonyának következő kérdéseit:

1. Menyasszonyod személyét, vagy hozományát szereted-e?
2. Van-e annyi lelkiérod, hogy meggyőződésedet az asszony kérelme ellenére is fenntartsd, vagy hogy ne éreztesd feleségeddel, ha valahol megbosszantanak?
3. Tudsz-e türelemmel várni az ebédre?
4. Meg tudod-e állani minden morgás nélkül a nagymosás napját s nem dűnnögsz, ha elsőzött a leves.
5. Tudsz-e aludni gyermekszülés mellett? (Ezt sok nőtől is lehetne kérdeni.)
6. Tudsz-e szakítani vig barátaidal?
7. El tudod viselni az ellenmondást, ha tudod, hogy neked van igazad?
8. Beéred-e azzal, ha tied az utolsó előtti szó?

Ha ezeket jól megrágtad és hűen megfogadod, hogy meg is tartod, — boldog leszel. Legalább azt mondja a „Hogyan lehet a férfi a nőkel boldog?” című Miskolczon most fűlfelezett ösrégi csizió. — Tessék megpróbálni!

— **Tolvajbanda Szebenmegyében.** Szebenmegye területén egy cigány rablóbandát fogott el a rendőrség, mely a fosztogatást a megye területén rendszeresen üzte. A cigányok kocsiain sok mindenféle lopott holmit találtak s a vallatásnál a cigányok elmondták, hogy az orgazdják az ingodányi kisbír, meg az odaváló erdőőr, akik tulajdonképpen szervezői a bandának és őket szöktet értesíteni a cigányokat, hol lehet lopni és rabolni. A kisbíronál és az erdőőrnel sok pénzt és lopott tárgyat találtak. Az egész bandát bekísérték Szebenbe.

Az „Ellenzék” panaszkönyve.

Tekintetes szerkesztő ur! Ma reggel a Budapesti 502 számú gyorsvonat állítólág keréktörés miatt Rév közl megrekedt. Az utazó közönség persze erről nem tudhatott tehát a megszkott sebbel-lobbal sietek ki az állomáshoz. A fekete táblán ez állt: „Az 502 számú vonat 5 órák késik . . . Tovább azt hallottam: „a vonat rendesen indul.” Jegyet váltottunk, miközben a bevezetési szándékolt különvonat kocsi-jait előállították s kezdték felszerelni. Pár perc múlva a kocsi felszerelés abba maradt, sőt a kocsiakat is elvontatták az indulási helyről. Mivel eleint tisztviselő nem volt látható a portáshoz fordultunk felvilágosításért. Ő készséggel kijelentette, hogy különvonat immár nem lesz, a késés pedig, minden valószínűség szerint körülbelül 5 óra lesz. Ez a legújabb vasuti idő meghatározás jelzi aztán a mai nap személy-forgalmának pontososságát Révtől—Predealig. Én komoly és sürgős üzleti ügyben óhajtottam Szász-Régenbe utazni. Őt órai késéssel nem utazhatom, mert így az összeköttetést elvesztettem és szerdára-csütörtökre itthon kell lennem. Utam elmaradt, s talán egy jó üzletem is. De ha csak én jártam volna így, az még nem olyan figyelemre méltó dolog; a szegény ember pusztulhat, hanem tessék csak meggondolni, hogy Kolozsvártól—Predealig hány ember esett el tervéről, hányan van felesleges kiadása, nyugtalansága és a családok állomásokon hányan töltik drága idejüket a miatt, mert a m. kir. állam-vasutak kolozsvári üzletvezetőségénél nem látták szükségét annak, hogy „körülbelül” félnapos, — vagy talán körülbelül több — késésnél, Kolozsvártól—Predealig a gyors és személy-vonat helyett tehát két vonat utazóközönségében, egy külön vonatot bevezetni.

Mikor a nagyközönség érdekei iránt tanúsított eme negligentiát az ipar és kereskedelemügyi miniszter ur szíves figyelmébe ajánljuk, vegye tőlünk a révi baleset lévén inneni károsultaitól, a kolozsvári forgalmi hivatal is jól kiérdemelt szerencse kívánatainkat.

Kolozsvárt, 1894. szept. 25.

Egy utas a ki nem utazhatott.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

Salamon Ella halála.

Budapest, szept. 25.

A P. N. egyik munkatársa meginterwiewolta Salamon Tódort, az elhunyt Salamon Ella édes atyját, a ki kijelentette, hogy leánya már két év óta halálos beteg, s nem a hypnotizálás ölte meg.

Az elhunyt leány betegségéről és haláláról jegyzeteit legközelebb ki fogja adni a lapokban.

Neukom sok tudósító előtt beismerte, hogy Salamon Ella a hypnotizálás közben halt meg, de nem a hypnotizálás miatt.

Hypnotikus álmában Salamon Ella előre megjövendölte, hogy közelebből fog fog halni.

Összeesküvés a ezár ellen.

Bécs, szept. 25.

Varsóban több mérnököt, vegyész, be-tűszedőt és tanuló elfogtak, kik a ezár elleni összeesküvéssel vannak vádolva.

A ezár most elég jól érzi magát. Komoly beteg György nagyherczeg a ki egy vadászat alkalmával a vízbe esett, s nagyon meghűlt.

Magyar liga.

Budapest, szept. 25.

Budapesten Booskor egyetemi tanár elnökle alatt az oláh liga ellen-sulyozására magyar liga alakult.

Delegáció,

Budapest, szept. 25.

A tengerészeti és hadügyi albizottság befejezte tárgyalásait.

A főrendiházból.

Budapest, szept. 52.

A főrendiház harmas-bizottsága elfogadta a vallás szabadságokról szóló törvényjavaslatot.

A felekezet nélkülségnél Samassa egri érsek tartott nagyszabásu beszédet.

Fényes argumentumokkal indokolta, hogy azt egyházi szempontból nem lehet elfogadni.

Kijelentette, hogy ellene fog szavazni.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvárt, 1894. szerdán, szept. 26-án.

Új betanulással először:

FAUSZTOCSKA.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadó laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

H i r d e t é s e k.

Árverezési hirdetmény.

Alulírt ezennel közhírré teszem, hogy a Széchenyi-téren 32^a, 32^b. emeletes kőház 26,000 frt kikiáltási ár és a Széchenyi-téren 33. házszám alatti földszintes ház 14,000 frt kikiáltási ár mellett önkéntes árverezés útján — Belközép-utca 4. szám alatti ügyvédi irodámban — a megállapított s nálam megtekinthető feltételek mellett idei szeptember hó 27-én (Csütörtökön) d. e. 9 órakor el fog adatni.

Kolozsvártt, 1894. évi szeptember hó 21-én.

DOBÁL ANTAL,

ügyvéd, mint meghatalmazott.

794. (2—3)

Árverési hirdetmény.

A „Kolozsvári áruaktár részvénytársaság” részéről közhírré tétetik, hogy Reisz József gyulafehérvári lakos által a nevezett részvénytársaság áruaktárába betárolt 241,706 kg. vasgálicz a kereskedelmi törvény 306. §-a alapján a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, akár egészben, akár részletekben, az áruaktár helyiségeiben **folyó évi szeptember hó 29-én d. u. 3 órakor** kir. közjegyző közbejvetelével megtartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

Kolozsvárt, 1894. évi szeptember hó 4-én.

A „Kolozsvári áruaktár részvénytársaság.”

804. [1—3]

Sz. 4091—1894.

798. (2—3)

Pályázati hirdetmény.

A M.-Valkó székhellyel rendszeresített **körorvosi állomás**, mely 16 községet foglal magában, üresedésbe jövén, annak betöltése céljából pályázatot nyitok.

Ezen állomás 400 frt fizetés, 100 frt lakbér, valamint 200 frt uti átalánnyal és a megállapított látogatási díjakkal van javadalmazva.

Felhívom pályázni kívánókat, hogy az 1876. évi I. t.-cz. 143. §-ban meghatározott okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványukat hozzám **október hó 15-ig** adják be.

A választás később meghatározandó napon fog megtartatni.

A b.-hunyadi járási főszolgabírótól.

B.-Hunyadon, 1894. évi szeptember hó 17-én.

KERTÉSZ,

főszolgabíró.

Sz. 3310—1894.

tlkv.

803. [1—1]

Árverési hirdetmény.

A topánfalvi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság által közhírré tétetik, hogy Dr. Pop Lőrincz abrudbányai ügyvéd, mint végrehajtónak Cioica János abrudfalvi lakos végrehajtást szenvedő elleni 1500 frt tőke, ennek és pedig 2100 frtnak 1893. évi november hó 30-tól 1894. évi március hó 7-ig folyó és az 1500 frtnak 1894. évi március hó 7-től folyó 6 százalékos kamatai és 28 frt megítélt költsége behajtása végett a topánfalvi kir. járásbíró hatáskörébe tartozó Lupsa község 1535. sz. tjkönyvben A + 1—4., 6—9., 14., 15., 19. sz. a. foglalt egész ingatlanokra feltételeken, az 1. sz. a. foglalt 10551. hrsz. részleteire a B. 2. alatt előjegyzés igazolásától függő joghatálytal; továbbá a lupsai 860. sz. tjkönyvben A + 1—7. sz. a. ingatlanokból Cioica Jánost illető egytizenkilencedik jutalékára a lupsai 1487. sz. tjkönyvben A + 1. sz. a. ingatlanból Cioica János jutalékára és az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §. értelmében a Cioica Gavrilá puni és neje Mateiu Anna jutalékára és végre a lupsai 1269. sz. tjkönyvben A + 1. sz. a. ingatlanból Cioica János jutalékára és az idézett t.-cz. 156. §. értelmében a Barzanu Vasile lú Mihalia jutalékára is az árverés elrendeltetik.

Kikiáltási ár a következő: A lupsai 1335. sz. tjkönyvben foglalt ingatlanoknak, u. m.: 1. sz. 10144 10145 10146 10147 10148 10149 10150 10151 10152 10153 10154 10155 101491. hrsz. 335 ft, 2. sz. 10161. hrsz. 2 ft, 3. sz. 10210 10211 10212 10214 10218 10219. hrsz. 24 ft, 4. sz. 10221 10222. hrsz. 70 ft, 6. sz. 135782 135792 135802 135812 135822 135832. hrsz. 50 ft, 7. sz. 13662 13663 13664. hrsz. 1366712. hrsz. 2 ft, 9. sz. 14623 14624 14625. hrsz. 20 ft, 14. sz. 1642911. hrsz. 5 ft, 15. sz. 16523 16526. hrsz. 64 ft, 19. sz. 19289. hrsz. 16 ft, Lupsa 1269. sz. tjkönyvben foglalt ingatlan 1. sz. 19289. hrsz. 7 ft, Lupsai 1487. sz. tjkönyvben foglalt ingatlan 1. sz. 16529. hrsz. 3 ft, Lupsai 860. sz. tjkönyvben foglalt ingatlanokból Cioica Jánost illető egytizenkilencedik része 1. sz. 12519. hrsz. 1 ft 30 kr., 2. sz. 13661. hrsz. 2 ft 11 kr., 3. sz. 136863. hrsz. 11 ft 53 kr., 4. sz. 136871. hrsz. 6 kr., 5. sz. 14186. 4 ft 16 kr., 6. sz. 16199, 16200, 16202, 16221, 16222. hrsz. 2 ft 50 kr., 7. sz. 18184. hrsz. 83 kr. és tartozékai Lupsa-Sászavince községben, a község házánál megtartandó nyilvános bírói árverésen 1894. évi november hó 6-ikán d. e. 10 órakor, a becsáron alól is, a becsárt 10 százalékosan a bírói kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett el fog adatni.

Vevő a vételárnak felét 30 nap alatt, más felét az árverés jogerőre emelkedésétől számított 60 nap alatt és ugyanazon naptól számított 6 százalékos kamatokkal együtt a tordai kir. adóhivatalnál 39425. sz. igazságügyi miniszteri letéti szabályrendelet értelmében lefizetni. E hirdetményvel kibocsátott árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen tlv. hatóság és Lupsa községe előjárásánál tekinthetők meg.

Az árverési költség 15 frt 50 krban állapítatik meg. Az elrendelt árverés a lupsai 1535., 1269., 1487. és 860. sz. tjkönyvben feljegyzendő.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Topánfalván, 1894. szeptember hó 3. napján.

MUNTEAN,
kir. aljbíró.

ERDŐÜZLET-ELADÁS.

A **HERN MÓR** cég hitelező bizottsága ezen cég **REMECZI ERDŐÜZLETÉT**

mihamarább eladni szándékozik. — Az eladandó famennyiség áll:

Körülbelül 10.000 köbm. fenyőtönből, melyeknek legnagyobb része már az usztatónál fekszik és körülbelül 40.000 ürméter uszt. bükk hasábfából, melyek részben még a vágásokban, részben az usztatónál, részben pedig a jádvolgyi vasútállomásnál fekszenek.

A tönkök felvágására egy három keretes uradalmi gőzfűrész, a készíthető anyag és a tűzifa kiszállítására pedig egy gőzmozdony-iparvasút 1896. július 1-ig vevő rendelkezésére áll.

Venni szándékozik megtekintés végett sziveskedjenek a bizottság kiküldöttjéhez, Löwenbach Emil urhoz Remeczén (vasútállomás Jádvölgy) fordulni.

Az 5 százalékos bányapénzzel ellátandó írásbeli zárt ajánlatok legkésőbb **október 5-ig** nyújtandók be Székely Ferencz urhoz, a belvárosi takarékpénztár igazgatójához Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 3.

797. (2—2)

VALÓDI PILSENI SÖRKESERÜ

(Cognac-pótlék)

H. & A. Finger

egyedüli feltaláló cégétől Pilsenben.

Kiváló szer gyomornehézségek ellen.

Kapható eredeti gyári árban:

a közszolgálatban állók fogyasztási szövetkezet kizárólagos raktárában

KOLOZSVÁRTT.

1 literes üveg ára	1 frt 60 kr.
7/10 " " " "	1 frt 12 kr.
5/10 " " " "	— frt 80 kr.

799. (2—3)

KIADÓ

a **fó t é r 35. szám alatti**
első emeleti

utozai lakás

(Dietrich-féle ház)

folyó évi október hó 1-sőjére.

Értekezhetni ugyanott az ujonnan alapított divatáruházban.

784. (4—4)

Alapított 1855-ben.

MÜLLER GYULA

(Keresztény Imre utóda)

kefe- és ecset-gyára,

Kolozsvártt, Jókai-utca (belső) 14. sz. alatt.

Van szerencsém a nagyérd. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlani

gyártmányaimat,

melyek minőség, jóság és az árak tekintetében a külföldi gyártmányokat föltülműlják és a melyek több országos és iparkiallításán érdem érmekkel lettek kitüntetve.

A székesfehérvári országos kiállításon 1879. ezüst éremmel lett kitüntetve.

A Szolnokdobra megyei gazdasági egyetemen, állat és iparkiallításán 1887. bronz éremmel lett kitüntetve.

A budapesti országos kiállításon 1885. nagy éremmel lett kitüntetve.

Nagy raktárt tartok minden e szakmába vágó cikkekben a legfinomabbtól a legegyszerűbbig.

Elvállalok mindennemű gépkefék javítását avagy újja készítését.

A legjobb romániai sertéből készítek továbbá: parket-fénykeféket, festő- (Steinpenccik), meszelő- és kender-tisztító, fedélfestő ecseteket,

FODRÁSZ GÖMBKEFÉKET,
ruha-, haj- és bársonykeféket, mindezeket felelősség mellett, tiszta sertéből.

15. (58—x)

Kívánatra árjegyzéket azonnal küldök.

Mayer-Richter-féle birtok

350 hold

Nyerczén (Kolozsmegyében)

1894. évi október hó 1-től haszonbérbe kiadó

avagy örök áron is eladó.

Értekezhetni e tárgyban: **BÖLÖNI LÁSZLÓ**
ügyvéddel **B.-Hunyadon.**

802. (1—3)

Kerestetik falun

tisztességes úri lakás,

melylyel

50 holdig terjedhető szántó, kaszáló és legelő

több évre azonnal bérelhető lesz.

Czím a kiadó-hivatalban.

801. (1—2)

„Allg. Börsen- und Handels Courier”
kiadó-hivatalának

FORGALMI IRODÁJA

Budapest, VIII., Kerepesi-ut 17. sz.

Ajánlja szolgálatait a n. é. közönségnek minden a **hitel-, pénz- és kereskedelmi ügyekben.**

Szerez: jelzálog kölcsönöket, igen olcsó törlesztésre, nem ad alap, hanem becsülés alapján, a becsérték háromnegyed részeig! (Kész pénz és nem papírok.)

Elhelyez: külföldi tőkét, a legolcsóbb kamatra, ipar vállalatok, gyárak finanszírozására.

Közvetít: minden hitelképes egyének személy váltó hitel előnyösen.

Elfogad: tőzsdei megbízásokat, legteljeskörűbb kereskedelmi vitelre; váltófedezet mellett is.

Gyors és diszkrét eljárás biztosítva!

768. (6—9)

MATUTSEK JÓZSEF

27 év óta fennálló

férfi-, női- és gyermek cipész-üzlet,

KOLOZSVÁRT,

Főter 32-ik szám alatt (a volt HUTFLESZ-féle üzlethelyiségben).



Megrendelések beküldött mérték vagy lábbeli minta után a legelő anyagból és divat szerint, lehetőleg gyorsan teljesítetnek.

36. (58—x)